

BESLUT "NATURRESERVAT BJÖRBERGSHÄLLAN": 2001-10-29
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT BJÖRBERGSHÄLLAN": 2001-10-29

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN
Miljövårdsenheten
Torbjörn Rynéus

BESLUT: 2001-10-29
DNR: 231-7850-01

BILDANDE AV BJÖRBERGSHÄLLANS NATURRESERVAT I LEKSANDS KOMMUN

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § i miljöbalken att bilda Björbergshällans naturreservat i Leksands kommun för det område på ca 134 ha som markerats på bifogad beslutskarta. Beslutet omfattar ett skifte på ca 118 ha av fastigheten Söder Rälta 4:10 och en del av fastigheterna Yttermo 5:25 och 10:15.

Länsstyrelsen beslutar vidare att hela det befintliga Björbergshällans samrådsområde, beslutat den 23 maj 1977 med stöd av 20 § naturvårdslagen och med delar både inom och utom reservatsområdet, skall upphöra att gälla vid samma tidpunkt som Björbergshällans naturreservat vinner laga kraft.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för reservatets långsiktiga skötsel. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

BESKRIVNING AV OMRÅDET OCH SKÄLEN FÖR BESLUTET

Björbergshällans naturreservat ligger i den höglänta sydvästra delen av Leksands kommun i en trakt där rejäla bergklumpar höjer sig över omgivande terräng. Med sina 521 m når Björbergshällan näst högst av kommunens berg. Berggrunden består av Järnagranit med inneslutningar av Leksandskvartsit, alltså två relativt näringsfattiga bergarter. Hela det långa brantområdet mot öster är en förkastningszon. I väster ingår Berg tjärnen och Älgmyran i reservatet.

Frånsett vissa bördigare sluttningar och lite sumpskog i väster har skogen typisk höjdlägeskaraktär. Utmärkande vid Björbergshällan är också att huggningarna ligger långt tillbaka i tiden. Det gör att området utvecklas alltmer mot naturskog med

stor variation på träden och många skrymslen och vrår som passar olika arter. Här kan man t.ex. träffa på rynkskinn, skrovellav, varglav och tretåig hackspett.

Större delen av området är godkänt av regeringen som Natura 2000-område och ingår därmed i EU:s nätverk av skyddad natur.

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med Björbergshällans naturreservat är att bidra till att uppfylla det nationella miljömålet om levande skogar genom att

- bevara ett höglänt barrskogsområde med förkastningsbranter och en tjärn inklusive områdets växt- och djurliv i naturlig utveckling där naturvårdsbränning ska kunna ingå,
- ge möjlighet till friluftsliv och naturupplevelser i kommunens näst högsta bergsområde utan att skogsbruk bedrivs,
- i den mån det inte strider mot bevarandet, ge möjligheter till vetenskaplig forskning.

Syftet ska nås genom

- att området lämnas till fri utveckling,
- information och stigunderhåll.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

Utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning skall följande föreskrifter gälla inom Björbergshällans naturreservat.

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 7 KAP 5 § I MILJÖBALKEN OM INSKRÄNKNING I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Det är förbjudet att

1. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, radiomast eller annan anläggning,
2. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller orsaka skada på mark eller vatten,
3. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
4. gödsla eller använda bekämpningsmedel,
5. ta bort eller skada träd inklusive torrträd, torrstubbar, vindfällan och lågor,
6. vid eldning använda annat än medhavd ved eller torra kvistar från levande träd eller från marken,
7. plocka mossor, vedsvampar eller lavar annat än marginellt för artbestämning,
8. jaga annat än älg, rådjur, hane, räv, grävling och mink,

9. röja för sikt- eller skjutgator eller uppföra permanenta jaktpass,
10. framföra motordrivet fordon med undantag för
 - transport av älg om lättare dragfordon används, t.ex. järnhäst, fyrhjuling eller, på snötäckt mark, snöskoter.

När fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten omfattas de av föreskrifterna för allmänheten under punkt C.

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet.

Punkt A3-A5 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog utanför naturreservatet som följd av att - i enlighet med reservatsföreskrifterna - åtgärder för att förebygga eller bekämpa insektsspridning inte vidtagits inom reservatet, bedöms frågan om ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. FASTIGHETSÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT FÖRPLIKTIGAS MED STÖD AV 7 KAP 6 § I MILJÖBALKEN ATT TÅLA FÖLJANDE INTRÅNG INOM RESERVATET

1. utmärkning av reservatet, anläggning av vandringsstigar och uppsättning av informationstavlor,
2. naturvårdsbränning om det skulle bli aktuellt,
3. undersökningar av olika slag, t.ex. biologiska undersökningar,
4. övriga åtgärder enligt bifogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 7 KAP 30 § I MILJÖBALKEN OM INSKRÄNKNING I ALLMÄNHETENS RÄTT I RESERVATET

Det är förbjudet att

1. skada träd inklusive torrträd, torrstubbar, vindfällen och lågor,
2. vid eldning använda annat än medhavd ved eller torra kvistar från levande träd eller från marken,
3. plocka mossor, vedsvampar eller lavar annat än marginellt för artbestämning,
4. leta insekter och andra djur genom att fläka bort bark,
5. klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo än 100 meter,
6. framföra motordrivet fordon.

ÄRENDET HANDLÄGGNING

I samband med de senaste årens omarrondering i Djura utpekades ett antal områden med särskilda naturvärden i syfte att de skulle skyddas som s.k naturvårdssamfälligheter. Då det inte gick att lösa frivilligt för området vid Björbergshällan ställde staten medel till förfogande för markinlösen och reservatsbildning. Därefter har ytterligare två delar från angränsande fastigheter tagits med i reservatet.

Vid remissbehandlingen har ingen instans haft någon erinran mot reservatsplanerna.

ÖVRIGT

Reservatet bekostas av Naturvårdsverkets anslag för att bilda naturreservat.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, formulär 6.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk och ledamöterna Hans Andersson, Nicke Welin-Berger, Jonas Carlgren, Anki Dåderman, Peter Hultqvist, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Eva Kungsmark, Elisabeth Lindén-Brandt, Lena Olsson, Ulla Pehrson, Roger Stål och Birgitta Örjas.

I den slutliga handläggningen deltog även Inger Eriksson länsråd, Birger Hagland livsmiljöenheten, Sten Carlborg rättsenheten, Jack Zinderland kulturmiljöenheten, Stig-Åke Svenson och Torbjörn Rynéus, miljövårdsenheten.

Gunnar Björk

Torbjörn Rynéus

Bilagor:

Översiktskarta

Beslutskarta

Skötselplan

Överklagningsformulär (till de som får beslutet gm delgivning)

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

SKÖTSELPLAN
2001-10-29

231-7850-01

SKÖTSELPLAN FÖR BJÖRBERGSHÄLLANS NATURRESERVAT I LEKSANDS KOMMUN

INNEHÅLL

SYFTET MED RESERVATET

Beskrivning av reservatet

Administrativa data

Markanvändning

Bevarandevärden

SKÖTSEL AV RESERVATET

Inledning

Skötselområde 1

Skötselområde 2

Friluftsliv

Tillsyn

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med Björbergshällans naturreservat är att bidra till att uppfylla det nationella miljömålet om levande skogar genom att

- bevara ett höglänt barrskogsområde med förkastningsbranter och en tjärn inklusive områdets växt- och djurliv i naturlig utveckling där naturvårdsbränning ska kunna ingå,
- ge möjlighet till friluftsliv och naturupplevelser i kommunens näst högsta bergsområde utan att skogsbruk bedrivs,
- i den mån det inte strider mot bevarandet, ge möjligheter till vetenskaplig forskning.

Syftet ska nås genom

- att området lämnas till fri utveckling,
- information och stigunderhåll.

BESKRIVNING AV RESERVATET

Administrativa data

Naturreservatet 20-99-093 Björbergshällan i Djura och Leksands församlingar i Leksands kommun, Dalarnas län tillhör den naturgeografiska regionen 28 b sydligt boreala kuperade områden.

Berörda fastigheter är Söder Rälta 4:10 och Yttermo 5:25 som ägs av staten samt den privata Yttermo 10:15, där förhandlingar om förvärv pågår.

Naturtyperna är barrskog 121 ha inklusive bergbranterna, myr 12 ha och tjärn 1 ha.

Markanvändning

I och med reservatsbildningen upphör skogsbruket och naturvård, friluftsliv och jakt blir den enda formen av markanvändning.

Bevarandevärden

I första hand är bevarandevärdena knutna till skogens karaktär av sammanhängande oskött naturskog med alla de växter och djur inklusive rödlistade arter som har sin hemvist i skogen temporärt eller permanent. Värdena vid Björbergshällan är i första hand inte specifikt knutna till någon speciell art utan det gäller skogen som helhet.

Förkastningsbranterna med berg i dagen och rasbranter är en stor tillgång för reservatet genom att skapa mycket speciella naturmiljöer och också dramatik åt landskapet och för besökaren. Även Älgmyran och Bergtjärnen är viktiga för den biologiska variationen och naturupplevelsen i reservatet.

SKÖTSEL AV NATURRESERVATET

INLEDNING

De biologiska motiven för att motivera en aktiv skötsel i Björbergshällans naturreservat är mycket små för den närmaste tioårsperioden. Det gäller även behovet av att följa upp att "gynnsam bevarandestatus" bibehålls eftersom skogen är inne i en fas där allt tyder på att naturvärdena och bevarandestatusen bara blir bättre och bättre för naturskogsarterna. Därför bör inte detta naturreservat prioriteras för uppföljningar av gynnsam bevarandestatus.

Under kommande tioårsperioder kan frågan om naturvårdsbränning bli aktuell.

SKÖTSELOMRÅDE 1, ALL SKOGSMARK I RESERVATET: SKOG MED FRI UTVECKLING (SF)

Beskrivning av området

Se ovan under bevarandevärden och beskrivningen i reservatsbeslutet.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

Naturskog. Inga nu kända arter i området motiverar särskild skötsel och inget besöksstryck eller annat befaras inverka negativt på området.

Skötsel mål och föreskrifter för skötseln

Skogen utvecklas stegvis alltmer mot naturskog. Skogen lämnas till fri utveckling. Endast en översiktlig årlig besiktning av

området är motiverad.

SKÖTSELOMRÅDE 2, BERGTJÄRNEN OCH ÄLGMYRAN: VATTEN- OCH VÅT-MARKSOMRÅDE MED FRI UTVECKLING (HF OCH VF)

Beskrivning av området

Bergtjärnen på 457 meters höjd avrinner till Älgmyran som bl.a. innehåller en större myrgöl och längst i nordväst några små flarkölar innan bäckutloppet.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

Opåverkad tjärn och myr.

Skötselmål och föreskrifter för skötseln

Fri utveckling.

FRILUFTSLIV

Information

En informationstavla bör sättas upp vid vägen öster om reservatet, gränsen för reservatet bör målas upp och en enkel informationsfolder utarbetas.

Parkeringsplatser

Några särskilda parkeringsplatser bedöms i nuläget inte behöva anläggas.

Vandringsstig

En vandrings slinga till reservatet och genom reservatet via branterna, topplatån, Älgmyran och Bergtjärnen bör målas upp.

Utsiktstorn

På lite längre sikt bör förutsättningarna för att uppföra ett utsiktstorn på Björbergshällans topp undersökas. Ett torn över trädtopps höjd medger utsikt i alla väderstreck. Det vore ett sätt att tillvarata och utveckla reservatets värde som utflyktsmål väsentligt.

Tillsyn

Med tanke på den ringa skötsel som behövs för Björbergshällans naturreservat torde två dagars årlig tillsyn i reservatet vara tillfyllest.